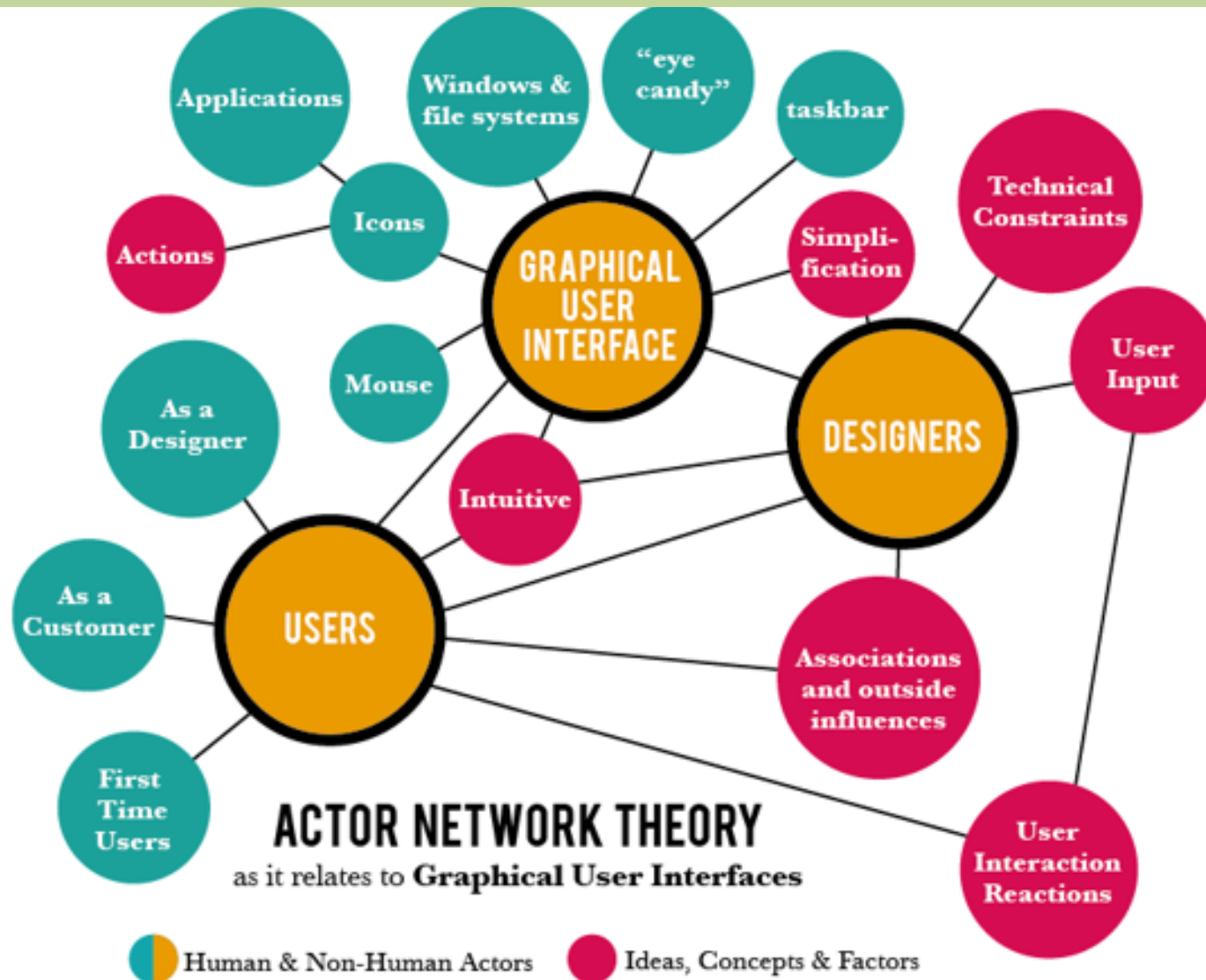

Filozofické uvažování o viru II

Actor-network theory (ANT)

- teorie, která vznikla na poli Science and Technology Studies (STS)
- tvůrci – Bruno Latour, Michel Callon, John Law
- Vymezení vůči klasické sociologii – Émile Durkheim
- Navrhuje objektivní výzkum sociálních faktů, které existují mimo jedince, utlačují ho a determinují jeho jednání (sociální třída, skupina, řád)

- Latour kritizuje toto pojetí sociologie
- Existuje zde síť aktérů, kteří se dostávají do vzájemných vztahů
- Tuto síť musíme zkoumat: jakým způsobem se vyvíjí, její dynamiku, role aktérů
- Každému aktérovi je dán prostor k vyjádření
- Není zde rozdíl mezi fyzickým a abstraktním
- empirická metafyzika

Základní pojmy

- Punktualizace
- Translace
- Povinný průchozí bod (Obligatory passage point)
- Heterogenní inženýrství

Základní vlastnosti sítě aktérů

- sémiotika vztahů
- heterogenita
- materialita
- procesualnost a nejistota

Michael Callon – Sociology of translation

- Callon se zaměřuje na definování pojmu translace
- Předkládá čtyři fáze translace, kterými přichází každý aktér, který vstupuje do sítě
- Podrobný popis vzniku a vývoje sítě
- Konkrétní příklad ilustruje na problému s lovem hřebenatek, do jehož řešení bylo zapojeno několik aktérů – vědci, rybáři, technologie, hřebenatky, odborné studie

4 fáze

- 1. Identifikace aktérů a stanovení povinného průchozího bodu
- 2. Aktéři, jež byli identifikováni, jsou přesvědčováni, aby přijali své role
- 3. Testování rolí. Mobilizace aktérů.
- 4. Spory mezi aktéry a zrady jednotlivých aktérů.
- Udržení sítě závisí na ochotě aktérů přijmout a hrát své role. Když odmítnou, síť se rozpadá.

ANT a její využití k výzkumu technologie (softwaru)

- technologie se podílí na naší konstrukci světa
- do technologického objektu vpisujeme určitý význam, záměr
- funkce a vlastnosti určité technologie se však mohou proměňovat v závislosti na tom, s jakými aktéry přichází do styku
- Technologie jsou aktivní objekty, které transformují, narušují a modifikují sociální vztahy

Praktický příklad analýzy – Windows Vista - GUI

- Otázka proč systém nebyl úspěšný
- Zaměření na grafické uživatelské rozhraní Aero
- Windows vista součástí sítě rozmanitých aktérů – prodejci softwaru, procesory, grafické karty, uživatelé apod.
- Operační systém se měl stát symbolem budoucnosti, vylepšit interakci mezi člověkem a počítačem – příslib nového světa
- Vytvoření a udržení tohoto světa však bylo závislé na spolupráci ostatních aktérů

internet apps

Xilisoft Downlo...

Opera

Proxifier

Cyberoam Client fo...

Google Chrome

Idea Net Setter

Hotspot Shield...

Games

Search Games

Organize Options Tools Parental Controls

Game Providers (1)

- More Games from Microsoft
Microsoft Corporation

Games (13)

Age of Empires III Microsoft Game Studios	Chess Titans Microsoft Corporation
FreeCell Microsoft Corporation	Half-Life 2: Deathmatch Valve Software
Hearts Microsoft Corporation	Internet Backgammon Microsoft Corporation
Internet Checkers Microsoft Corporation	Internet Spades Microsoft Corporation
Mahjong Titans Microsoft Corporation	Minesweeper Microsoft Corporation
Purble Place	Solitaire

14 items

Check your computer's Performance Information:

Current System 4.2

[Learn more about these scores](#)

Picasa 3 Recycle Bin

other apps

New folder	Adobe Reader 9	New folder (2)	study
Basic electronics	BIS	DAEMON Tools Pro	Computer

Taskbar with icons for Start, Internet Explorer, Firefox, Gmail (6), Mail (26), RSS, and various application icons. System tray on the right shows network, volume, and date/time: 3:25 AM 9/7/2011.

- Vynoření problémů při testování rolí –
problematictí aktéři - Intel a obchodníci
- Oba aktéři hájili své zájmy a muselo dojít ke
kompromisu

- Selhání sítě však nakonec způsobil jiný aktér -
zákazník

Moderní, postmoderní a nemoderní myšlení

- Antropolog Claud Lévi-Strauss hlavní zdroj inspirace pro Latoura
- Kniha Myšlení přírodních národů. Praha, Dauphin 1996.
- myšlení přírodních národů není myšlením divochů, ani primitivního nebo archaického lidstva, ale je myšlením v „divokém stavu

Rozdíly mezi divokým myšlením a moderním

- **Divoké myšlení**
- vychází z poznatků, které nám poskytují naše smysly
- používá určité aspekty naší vnímatelné skutečnosti (objekty, krajinu, zvíře), aby jejich prostřednictvím vysvětlilo fungování světa, jeho vznik nebo definovalo identitu kmene
- Nerozlišuje mezi pozorováním (sběr faktů, které vede k poznání) a interpretací (symbol)

- **Moderní myšlení**
- vědecké myšlení ověřuje platnost svých hypotéz prostřednictvím pozorování a přesně definovaných experimentů
- Odstup pozorovatele od vnímané skutečnosti – rozlišuje pozorování a interpretaci

Bruno Latour - Moderní myšlení a kvaziobjekt

- Otázka, kdy jsme se stali moderními
- Počátek moderního projektu od 17. st.- dochází k postupné separaci dvou kategorií, které byly dříve vnímány jako spojené či vzájemně se podmiňující
- společenské vědy – abstraktní sociální kategorie jsou aplikovány na jedince a společnost
- přírodní vědy – zaměření na hmotu, fyzikální zákony, měřitelné jevy, empirický výzkum,

- Ve společenských vědách existuje jen subjekt a v přírodních jen objekt
- Nové rozčlenění zaštitila ústava zavedením praxe očišťování spočívající v jasné klasifikaci jsoucna, která buď náleží do sféry přírody, nebo společnosti
- ve skutečnosti probíhá neustálé prostupování těchto oblastí - produkuje stále více hybridů, které nelze jednoznačně zařadit ani do přírodních ani do společenských věd

- chybí zde termín, který by označoval hybridní objekty, které v sobě mísí přírodu i kulturu
- Latour definuje kvaziobjekt - objekt, který v sobě směšuje různé oblasti skutečnosti
- Např. sprej - technologický objekt, ekonomická záležitost, ničení životního prostředí, chemické látky, reakce ochránců životního prostředí

Postmoderní způsob myšlení

- zachoval rozštěpení přírodního a kulturního řádu
- zaměřil svou pozornost na analýzu diskurzu
- K dosavadním dvěma sférám skutečnosti přibyla třetí – jazyk

Nemoderní způsob myšlení

- Všechny přírody-kultury jsou stejné v tom, že konstruují lidská, božská i nelidská jsoucna, žádná společnost nežije jen v imateriálním světě znaků nebo jen ve světě věcí
- Archaické společnosti svět vnímají jako nerozdělitelný celek, jehož aktéři, ať už jsou přírodního či společenského původu, materiální či abstraktní, vedou společnou existenci a proměňují jeden druhého.

- To stejné konáme i my - sféry přírody, společnosti i jazyka se naší civilizací navzájem prostupují a společně konstruují realitu, kterou obýváme
- Rozdělení přírody a společnosti bylo pouhou iluzí, nikdy nefungovalo

Řešení – parlament věcí

- Nová ústava, která nezakrývá tvorbu hybridů
- Když se bude hovořit o nějakém kvaziobjektu, měla by se sejít kompletní skupina jeho reprezentantů
- V tomto novém parlamentu se všichni vyjadřují o stejné věci o tomto kvaziobjektu, který společnými silami vytvořili